

1.INTRODUCCIÓ

Durant els darrers anys el nostre centre ha rebut la presència d'alumnes, procedents de la immigració, que s'incorporen tardanament al sistema educatiu de les Illes Balears. La diversitat d'aquests tipus d'alumnes és molta i depèn d'elements ben distints: lloc de procedència (Marroc majoritàriament, Anglaterra, Romania, Bolívia...), motius de la migració, expectatives familiars i socials, factors socioeconòmics, lingüístics, culturals...

A L'IES Albuhaira hi conviuen, per tant alumnes acabats d'incorporar al sistema educatiu illenc, o amb un cert temps d'inserció, sense cap o prou coneixements de català ni de castellà, amb alumnes castellanoparlants, procedents de la resta de l'Estat o de la migració exterior, sense o deficients coneixements de català. Al fet lingüístic, però, s'hi superposen altres components determinants: són considerables les diferències dels referents culturals que propicien la coexistència d'alumnes procedents de cultures properes amb alumnes de països culturalment més allunyats del context de les Illes Balears; i també ho són les diferències acadèmiques ja que hi coexisteixen alumnes amb escassa o nul·la escolarització, historials acadèmics irregulars al costat d'alumnes que han seguit amb aprofitament divers un procés educatiu homologable al nostre,...(Vegeu annex 1).

Per tot això, segons l'Ordre del conseller d'Educació i Cultura de dia 14 de juny de 2002, per la qual es regula l'elaboració i execució del Programa d'acolliment lingüístic i cultural adreçat a l'alumnat d'incorporació tardana al sistema educatiu de les Illes Balears que cursa estudis als instituts d'educació secundària **es fa necessari** dur endavant actuacions docents i intervencions psicopedagògiques diferenciades a través del **Pla d'acolliment** lingüístic i cultural **que ens permeti incorporar els alumnes nous al nostre centre** d'una manera eficaç **i el més aviat possible** amb les pertinents adaptacions curriculars i atendre els alumnes amb dificultats específiques en algun aspecte lingüístic i amb retard associat a aquest aspecte tot i que siguin alumnes que ja han estat escolaritzats al nostre sistema educatiu. **Es tracta, per tant d'aconseguir una bona integració lingüística, acadèmica i social que els permeti en el futur accedir al món laboral i formar part de la societat d'acollida en igualtat de condicions.**

Al mateix temps, hem d'aprofitar la diversitat cultural i lingüística que ens ofereix aquesta situació per enriquir la nostra tasca educativa i els valors dels nostres alumnes respectant i valorant aquestes diferències. No hem d'oblidar que el centre ha de potenciar actituds i valors de respecte, solidaritat i comprensió, als quals hem de donar tanta importància com als aprenentatges acadèmics.

Cal ser conscients de la importància que per als nous alumnes té una bona acollida inicial. Així doncs, és fonamental que hi hagi un bon clima d'acollida i acceptació durant tot el procés d'adaptació del nou alumne al centre.

El desenvolupament del Pla d'acolliment lingüístic i cultural ha de fer efectives les directrius i criteris del Projecte lingüístic de centre quant a l'ensenyament i ús de les llengües, de Projecte curricular d'etapa pel que fa als aspectes curriculars, del Pla d'acció tutorial respecte de les actuacions específiques que es duren a terme amb el grup-classe per afavorir la integració de tot l'alumnat i la interrelació del professorat i de l'alumnat que conviurà durant el curs; i també ha de participar del Projecte d'intervenció educativa que es dugui al centre.

2. OBJECTIUS BÀSICS

Els objectius del programa són:

Aconseguir que els alumnes nouvinguts:

- Aprenguin a expressar en català les formes lingüístiques dels conceptes que tenen interioritzats en la seva llengua materna i desenvolupin el llenguatge amb adequació al context on són inserits, per tal de no reduir els aprenentatges per desconeixement de l'idioma i augmentar les competències lingüístiques que els permetin la realització de tasques acadèmiques i socials.
- **Assegurin una bona escolarització encaminada a aconseguir es seu èxit escolar.**
- **S'incorporin en la descoberta i coneixement del món cultural en el que ara viuen com un enriquiment de les seves possibilitats personals.**
- **S'autovalorin, incorporant la seva cultura a l'institut.**
- Desenvolupin les habilitats lingüístiques i socials necessàries per la interacció amb els altres companys i les persones adultes **com a font d'enriquiment mutu.**
- **Conscienciar** la comunitat educativa, en general i **potenciar** la feina del professorat, en particular, envers la diversitat lingüística i cultural de l'alumnat del centre.

3. LÍNIES PRIORITÀRIES D'ACTUACIÓ

3.1. Amb la família:

1. **Potenciar i facilitar la relació de la família amb l'institut** amb la col·laboració del mediador intercultural **per ajudar a augmentar la motivació dels alumnes i informar-la sobre l'escola i l'evolució dels seus fills.**

3.2 Amb l'alumne:

1. Preveure, potenciar i programar situacions, en les quals la interrelació amb els seus companys sigui constant.
2. **Prioritzar els continguts referents al nivell llindar de la llengua, facilitant i promovent la participació activa dels alumnes en l'ús del llenguatge.** Hem de recordar que l'alumne ha d'aprendre a expressar en català les formes lingüístiques dels conceptes que tenen interioritzats en la seva llengua materna i desenvolupar el llenguatge amb adequació al context on són inserits, per tal de no reduir els aprenentatges per desconeixement de l'idioma i augmentar les competències lingüístiques que els permetin la realització de tasques acadèmiques i socials.
3. **Prioritzar també, des del primer moment, el coneixement i l'adquisició dels hàbits i de les seves normes escolars.**

3. En l'àmbit escolar:

1. **Potenciar la tolerància i el respecte envers l'alumnat nouvingut i la seva cultura.**
2. **Fomentar el coneixement de la cultura aliena.** (vegeu annex)
3. Incorporar la riquesa de la diversitat de cultures, promovent la seva participació, en una veritable dinàmica d'enriquiment mutu.

4. ACTUACIONS A L'ESCOLA.

4.1. Amb la família : La matriculació

4.1.1. L'entrevista:

Qui la realitza?:

Es convenient que aquesta entrevista (Vegeu annexe) la realitzi un membre de l'equip directiu amb la persona que formalitza la matricula i, si cal, amb el mediador intercultural, un alumne o un professor que conegui la llengua.

Què s'ha de fer al principi?:

1. **Informar els pares de la línia pedagògica del centre i del seu funcionament a través de “la carpeta de benvinguda” al centre on hi haurà fulls informatius prou clars i amb instruccions de resposta senzilla,** traduïts en diferents llengües, **sobre el nostre sistema educatiu i el funcionament del centre (calendari escolar, sortides, beques, assistència a classe...).** (Vegeu annex).
2. **Ensenyar el centre, l'aula i les dependències que empraran els seus fills, etc...**
3. **Aprofitar l'entrevista per conèixer la situació familiar de l'alumne,** la disponibilitat horària que té per a les entrevistes amb el tutor, i informar-los d'assistir-hi. També s'aprofitarà per conèixer **els diferents aspectes de la seva cultura, així com de la seva situació acadèmica.**
4. **Lliurar fulls informatius,** si cal traduïts, sobre el nostre sistema educatiu i **sobre el funcionament del centre (calendari escolar, sortides, transport escolar, beques).**

Què s'ha de fer durant el curs:

1. **Mantenir entrevistes periòdiques amb el tutor** i/o professor responsable de taller de llengua i cultura i/o el mediador cultural **del nou alumne per fer el seguiment del procés d'aprenentatge i socialització,** per resoldre qualsevol situació problemàtica que es pugui produir o amb motiu de l'orientació professional i/o laboral del seu fill.
2. **Animar a l'assistència dels pares (i de les mares, en el cas de famílies magrebines) a través del mateixos alumnes, dels serveis socials o també dels altres pares del centre que són veïns o tenen contacte amb les famílies nouvingudes.**
3. **Convidar a les famílies a participar a l'AMPA del centre.**

4. Oferir orientacions educatives, sempre que sigui necessari sobre sortides escolars, constància en l'assistència, cura del material escolar, lloc d'estudi a casa, constància de l'estudi a casa, participació en les activitats extraescolars, etc...
5. Resoldre les situacions d'absentisme seguint el protocol del centre i de l'Administració.

4.2. Amb l'alumne

4.2.1.L'adscripció al grup

El criteri bàsic ha de ser procurar d'adscriure'ls segons la seva edat cronològica i no segons els seus coneixements escolars ja que els grups s'han de formar de manera heterogènia.

El centre ha de tenir assumit que l'adscripció del curs és una decisió a la qual cal dedicar-hi prou atenció. Per això, s'han de tenir uns criteris d'adscripció generals que permetin una anàlisi flexible en cada cas tenint en compte l'edat, el grau d'adquisició de la llengua, l'escolarització en el país d'origen, el nivell de competències detectades en les proves d'avaluació inicial, les característiques del grup acollidor, l'organització de recursos humans i materials, l'espai físic del centre, el tutor, la ràtio del nivell i evitant sempre la concentració d'alumnes de diferents països en una aula. L'adscripció la decidirà el cap d'estudis juntament amb el coordinador de cicle, i si n'hi ha, i l'orientador del Departament d'Orientació.

4.2.2 L'escolarització

L'escolarització de l'alumnat nouvingut és responsabilitat del conjunt de la comunitat educativa com es veurà més en vant, encara que el tutor i el professor responsable del taller de llengua i cultura hauran de compartir les tasques següents:

- 1. Recollir la màxima informació de la seva escolarització anterior.**
- 2. Observar durant els primers dies l'alumne posant cura a qüestions com els hàbits escolars, tècniques instrumentals, domini de llengües oral i escrit i nivell de matemàtiques** a través de les proves inicials.
- 3. Emplenar els documents adients per recollir de manera sistemàtica informacions rellevants de l'alumne (dades personals, acadèmiques, procés de socialització etc.) amb la col·laboració del Departament d'Orientació).**
- 4. Donar prioritat especialment durant el primer curs a l'aprenentatge de la llengua catalana** tant a nivell formal com lúdic i social.
- 5. Tenir en compte les necessitats educatives, lingüístiques i culturals de l'alumne per decidir** la mesura educativa més adient, la qual haurà de preveure un temps mínim (6 hores) i un temps màxim (16 hores) de l'horari setmanal dels alumnes sempre que sigui possible i tenint en compte la llengua i la cultura d'origen i el grau d'escolarització de cada alumne.
6. Preparar una programació sobretot de les àrees instrumentals, amb uns objectius molt concrets, no excessius, que permetin que l'alumne vagi agafant seguretat en si mateix.
7. Decidir els materials que han de tenir i treballar, llibres, material específic... de cada àrea.
- 8. Fer les adaptacions curriculars individuals pertinents amb la col·laboració del Departament d'Orientació per tal que pugui accedir al currículum de les àrees instrumentals i a la resta d'àrees progressivament**
- 9. Facilitar l'assistència de l'alumne a aquelles àrees que afavoreixin la seva participació i integració en el grup (educació física, educació artística, música, tecnologia,...)**

Al nostre centre, des de fa quatre cursos escolars, les mesures organitzatives i d'intervenció educativa que es duen a terme són el taller de llengua i cultura conjuntament amb el suport lingüístic, el funcionament del quals es detalla al continuació

	Taller de llengua i cultura	Suport Lingüístic
Alumnat	<p>Procedent de països de llengües no romàniques, que no tenen competències lingüística en cap de les llengües oficials de la nostra comunitat, i que procedeixen de països culturalment allunyats del nostre i que poden presentar altres tipus de necessitats de compensació no lingüística.</p> <p>Malgrat aquest requisit, a l'IES Albuhaira també arriben alumnes procedents de països de llengües romàniques, sense competència lingüística en cap de les llengües oficials de la nostra comunitat, la qual cosa fa que inicialment participin de les activitats del taller però en manco hores.</p> <p>Per tant, hi podem trobar diferents nivells:</p> <p>- <u>Iniciació</u>: Alumnat que encara no ha assolit un nivell llindar comunicatiu bàsic. Caldrà una formació lingüística intensa i accelerada.</p> <p>- <u>Consolidació</u>: Alumnat que ja ha assolit un nivell mínim de capacitat comunicativa que el permeti entendre les ordres col·lectives de tipus general i participar en una conversa. Caldrà adquirir un nivell d'eficiència bàsic en la funcionalitat de la lectoescriptura i el càlcul.</p> <p>- <u>Seguiment</u>: Aconseguits uns bons nivells de competència comunicativa i uns nivells bàsics de lectoescriptura i càlcul. Caldrà identificar i corregir les llacunes en llengua i en els llenguatges específics de cada matèria, i supervisar de prop la inserció a l'aula ordinària.</p>	<p>Amb mancances greus lingüístiques i comunicatives en llengua catalana.</p>
Responsable	Professor de Compensació educativa	Membre del departament de llengua catalana
Funcions	<ul style="list-style-type: none"> - Informar el professorat de cada nivell dels progressos dels alumnes que assisteixen al taller, a fi que pugui rebre una atenció específica a les classes a què assisteixen i que es tenguin en compte la seva situació a l'hora de l'avaluació. - Coordinar-se periòdicament amb la resta dels equips docents per intercanviar informació que asseguri la coherència i l'efectivitat de l'acció educativa fins i fora del taller. - Orientar i vetllar pel desenvolupament del contingut de les decisions preses. - Col·laborar amb el departament de català en les tasques de suport lingüístic. 	<ul style="list-style-type: none"> - Treballar la llengua oral i la llengua escrita a partir de les necessitats, dels interessos i de les motivacions dels alumnes, fent exercicis reals o versemblants de comunicació.

	Taller de llengua i cultura	Suport lingüístic
Hores de suport	<p>- Variaran segons la procedència i les característiques de les llengües que coneix, i segons el grau d'escolarització (màx. 16 hores). L'horari serà el que correspon a l'alumnat d' ESO segons el seu grup de referència pel que fa a : educació física, música, activitats alternatives a la religió, optatives, educació plàstica/tecnologia perquè el contacte amb els companys, el llenguatge no verbal i la convivència en un mateix espai és molt positiva per incorporar-los a la vida del centre.</p> <p>- Les 16 hores seran per fer 9h. De llengua catalana, 2h de matemàtiques, 4h de cultura (coneixement del medi) 1h de tutoria.</p> <p>- Aquestes hores s'extrauran de 3h de català per fer català, 3h de castellà per fer català, 3h d'anglès per fer català, 2h de història per fer cultura, 2h de naturals per fer cultura, 2h de matemàtiques per fer matemàtiques (1h dins l'aula) i 1h de tutoria per fer tutoria al grup de taller de llengua i cultura.</p> <p>- S'hi accedirà a partir d'una prova lingüística i se'n sortirà a partir d'una altra. Ambdues proves les proporcionarà el Servei d'Ensenyament del Català (DGAE). La permanència podrà tenir una durada màxima d'un curs escolar complet segons l'arribada de l'alumne i tindrà per límit l'assoliment d'una competència comunicativa suficient, comprovada per l'avaluació basada en el nivell llingar.</p> <p>- Per els alumnes procedents de països de llengües oficials de la nostra comunitat, les hores de suport variaran segons la procedència i les característiques de les llengües que coneix, i segons el grau d'escolarització (mín. 6 h i màx. 10 h)</p> <p>- L'horari serà el que correspon a l'alumnat d'ESO segons el seu grup de referència pel que fa a: educació física, música, activitats alternatives a la religió, optatives, educació plàstica/tecnologia perquè el contacte amb els companys, el llenguatge no verbal i la convivència en un mateix espai és molt positiva per incorporar-los a la vida del centre. Les 6/10h s'extrauran prioritàriament de l'àrea de la llengua catalana i de les àrees més relacionades amb el medi social i natural, per tal de donar un enfocament globvalitzador i interdisciplinar al suport.</p> <p>- La durada d'aquesta intervenció educativa haurà de ser d'un període del curs escolar no superior als nou mesos, sempre segons el grau d'aprofitament i d'assoliment dels objectius.</p> <p>- L'alumnat que hagi rebut una tipologia de suport o una altra haurà de ser objecte d'un seguiment per tal d'avaluar si la incorporació plena al seu grup ordinari de referència es desenvolupa de forma adequada. Si és necessari s'haurà de revisar l'atenció lingüística addicional que requerirà.</p>	Segons les necessitats detectades per l'equip docent
Objectius	<p>a) Conèixer les característiques culturals, lingüístiques i històriques de la nostra comunitat.</p> <p>b) Adquirir la competència lingüística corresponent al nivell llingar de la llengua catalana i també el vocabulari bàsic científic de matemàtiques i del coneixement social i natural mitjançant les corresponents adaptacions curriculars.</p> <p>c) Educar els hàbits escolars corresponents a les formes de vida del sistema educatiu</p>	a) Assolir la competència lingüística i comunicativa en la llengua catalana.
Avaluació	<p>Afectarà tant a l'alumnat d'incorporació tardana com al procés de suport per millorar la seva execució. Pel que fa a les mesures d'avaluació d'aquesta tipologia d'alumnat faran referència tant als aspectes lingüístics, culturals com curriculars i es duran a terme conjuntament entre el professor responsable del taller de llengua i cultura i el professorat d'àrea.</p> <p>Cal tenir present que el fet que el currículum hagi estat objecte de modificació no impedeix que pugui ser proposat per a la tramitació del títol de graduat en educació secundària. Les decisions d'aquesta tramitació per a l'alumnat amb adaptacions curriculars seran adoptades pel centre analitzant cada cas individualment, i evitant, per tant, l'establiment de pautes fixes respecte a aquesta qüestió</p>	<p>S'avaluarà atenent al grau de domini fixat segons el nivell de competència comunicativa de l'alumne.</p> <p>Sempre que es pugui la tasca que es realitzi anirà relacionada amb el que es faci en grup classe.</p>

5. ARRIBADA DE L'ALUMNE AL CENTRE I A UN GRUP CLASSE.

Una primera experiència acollidora, predisposarà a qualsevol alumne/a a adoptar una actitud de voler conèixer i apropar-se a aquella nova situació, animant-lo a buscar la comunicació amb els seus nous companys i les seves noves companyes, que els haurà vist com uns iguals.

5.1. L'equip directiu:

1. **Realitzar la primera entrevista amb la família de l'alumne nouvingut quan vénen a formalitzar la matrícula** per tal de recollir la màxima informació de l'alumne i de la seva situació familiar i donar la informació del centre. Caldrà preveure-hi l'assistència d'un traductor (professor, alumne, familiar) o mediador intercultural.
2. Informar el **tutor** de l'arribada **del nou alumne** amb la corresponent informació extreta de l'entrevista inicial **amb la suficient antelació que li permeti preparar-ne l'acollida** amb el grup.
3. **Informar igualment a l'equip educatiu respecte a la incorporació del nou alumne i fer una reunió de coordinació per tal de preparar la seva acollida** de manera conjunta.
4. **Revisar les normes de convivència per tal d'adaptar-les a la diversitat del centre.**
5. Apropar les famílies al centre **i organitzar reunió de pares i mares d'alumnes nouvinguts amb l'ajuda conjunta del mediador intercultural, assistents socials, tutors, etc.**
6. Contribuir a millorar la coordinació i la relació de les famílies immigrades amb el centre.
7. Potenciar i afavorir la realització d'actes interculturals.
8. Millorar la coordinació dels agents educatius i socials que intervenen en el centre.

5.2. El tutor:

Aquestes funcions es compartiran amb el professor responsable del taller de llengua i cultura en la mesura que sigui possible, **encara que el tutor ha de ser per a l'alumne el seu millor i més clar referent.**

1. **Parlar amb el grup de referència de l'arribada del nou alumne, d'una manera natural i positiva.**
2. Cercar **la implicació dels alumnes** perquè l'alumne es trobi bé entre nosaltres i aprengui ràpidament.
3. **Animar i ajudar els alumnes del grup a tenir interès per conèixer el país, la cultura,...de l'alumne nouvingut.**
4. **Procurar que l'acollida sigui càlida i afectuosa i sobretot que tingui continuïtat. Que des del primer moment se senti atès però no atabalat.**
5. Ambientar la classe tenint en compte la seva llengua i cultura i organitza-la de maner que tots els alumnes durant el curs hagin d'asseure devora un alumne nouvingut.
6. **Mostrar-li el centre i les diferents instal·lacions.**
7. **Assegurar la recollida d'informació de la família, de la documentació que necessita l'institut (acadèmica, assegurances, vacunes,...) no aportada a la primera entrevista**
8. **Aprofitar les entrevistes per informar i comentar el procés d'adaptació dels fills al centre, rere la informació i l'opinió que la família té d'aquest procés d'adaptació, insistir en la línia pedagògica del centre i el seu funcionament; i conèixer aspectes de la cultura de la família d'aquests alumnes que ens facilitin el treball amb ells/es.**
9. **Actuar com a dinamitzador, dins del cicle i en general a l'institut.**
10. **Assegurar que l'alumne sigui degudament atès en totes les activitats que realitzi i que cada mestre tingui tota la informació necessària.**
11. **Estar informat del procés d'adaptació de l'alumne a les diferents situacions escolars i interessar-se per conèixer el treball que realitza a les diferents àrees.**
12. **Controlar l'assistència d'aquests alumnes al centre i en cas que sigui necessari contactar amb els serveis socials.**

13. Preparar l'alumne davant diferents activitats i/o situacions escolars que per a ell poden ser estranyes: festes a l'escola, excursions, revisió mèdica...
14. Abordar de manera immediata situacions de rebuig o menyspreu que puguin donar-se al centre, sigui amb el grup-classe o estrictament amb les persones implicades.
15. Informar a la direcció de l'institut d'aspectes com: dificultat de la família a l'hora de pagar les excursions, material, situacions de rebuig, situacions familiars conflictives, i realitzar, amb l'ajuda de l'equip directiu, les gestions administratives necessàries.
16. Orientar i assessorar els alumnes sobre les seves possibilitats acadèmiques i professionals amb l'ajut del Departament d'Orientació.

5.3. Equips educatius:

1. Afavorir el ritme de treball de l'alumne nouvingut.

2. Observar els hàbits de treball a l'aula (respecte pel material comú i individual i la seva utilització, la postura corporal, l'actitud i els procediments de treball sobre el paper) donant informació individualitzada de tots aquests aspectes, fent un seguiment sistemàtic de l'adquisició d'aquests hàbits per part de l'alumne dins assegurar que quedin interioritzats i comprovant la seva adquisició per part de tot el grup-classe.

3. Potenciar la participació del nou alumne el més aviat possible en la responsabilitat de la classe tant pel que fa a hàbits i normes, com càrrecs, etc. i fer-lo participar en activitats en les quals pugui tenir èxit.

4. Afavorir la comunicació entre tots els alumnes prenent acords per tal que l'alumne nouvingut no sigui tot sol sinó devora de companys acollidors disposats a ajudar-lo.

5. Facilitar que l'alumne pugui demostrar la seva competència en aspectes com el domini i coneixement de la pròpia llengua a les àrees no instrumentals (música, educació física, educació plàstica,...).

8. Planificar, segons la tipologia de l'alumnat amb el professor responsable del taller de llengua i cultura o amb el professor de suport adient per a cada cas, l'organització i el funcionament de la classe a partir d'estratègies metodològiques i organitzatives que facilitin la integració i l'adaptació de l'alumnat. Per això, s'haurà **d'atendre l'alumne** de manera especial, **quan realitza un treball diferent als altres, és a dir no només explicar-li la feina i donar-la-hi sinó també guiar-lo i avaluar-lo.**

9. Facilitar l'aprenentatge de la llengua a l'alumne tenint en compte el paper del professorat en l'aspecte lingüístic: model lingüístic, dinamitzador, interlocutor, i corrector subtil.

10. Conèixer, amb ajuda del professor responsable del taller de llengua i cultura, el nivell actual de competències en les àrees instrumentals, partint d'una avaluació inicial, i així poder planificar el seu itinerari escolar. S'han de potenciar davant els altres companys les possibles habilitats i competències que l'alumne tingui.

11. Planificar les àrees curriculars i ajustar-les a l'alumne perquè pugui fer de manera autònoma activitats reforçades amb materials manipulatiuss, visuals, auditius..El professorat dels diferents departaments hauran de fixar-se un objectius molt concrets, no excessius, seleccionar i preparar materials i activitats adaptades (seria interessant que cada un tengués un recull d'imatges del vocabulari bàsic de cada àrea). Quan amb l'ajust d'estratègies d'aprenentatge, d'activitats i de materials no n'hi hagi prou s'elaborarà una adaptació curricular, si cal amb la col·laboració del Departament d'Orientació.

12. Consensuar pautes d'actuació comunes pel que fa a la metodologia material didàctic.

13. Mantenir reunions periòdiques per fer un seguiment i una avaluació del procés d'aprenentatge i socialització del nou alumne.

14. Potenciar, amb l'ajuda dels companys del grup de referència, la pràctica del vocabulari i de les estructures lingüístiques apreses.

15. Controlar l'assistència a classe i estar assabentat de les hores que l'alumne ha de ser al taller o a l'aula de referència.

5. 5. Professor responsable del taller de llengua i cultura

1. Recordar les orientacions sobre l'acolliment lingüístic i cultural i recollides en el Pla d'acolliment lingüístic i cultural i proposar una reunió a nivell i/o cicle per planificar l'acolliment i fer-ne d'altres per fer el seguiment durant el curs.
2. Informar sobre els materials que hi ha a l'escola que puguin ser útils al professorat i sobre els programes i serveis educatius que els poden assessorar.
3. Incorporar un tipus d'ambientació acollidora i facilitadora d'aprenentatges a l'aula del taller (rètols, indicadors dels noms de les coses, murals amb molta imatge i text aclaridor...).
4. Definir un horari en què consti les hores de treball individualitzat, on les fa, amb qui, els moments que romandrà amb el grup classe i treball que hi realitzarà.
5. Passar llista diàriament per controlar l'assistència a les classes del taller i vetllar per a l'assistència regular a les classes assignades amb el grup de referència
6. Planificar el suport lingüístic amb l'ajuda del professorat de llengües. A partir de l'avaluació inicial, s'haurà de tenir en compte la tipologia de l'alumnat segons quina sigui la seva llengua d'origen i el seu grau d'escolarització i, per tant, s'hauran d'esbrinar quines dificultats i habilitats respecte a l'aprenentatge de la llengua pot presentar i quines adaptacions s'han de dur endavant. També, s'hauran de tenir en compte una sèrie d'actuacions i actituds lingüístiques que facilitin el procés d'aprenentatge, tant per part de l'alumne nouvingut com dels companys i del professorat. Inicialment, s'ha de donar una major atenció a l'aprenentatge de la llengua oral(aquest suport es podrà combinar, si cal, amb l'ensenyament de la lectoescriptura, i a mesura que es vagi assolint més competència comunicativa, els continguts que es treballin podran abastar altres àrees).
7. Fer reunions periòdiques amb el professorat de les diferents àrees curriculars implicat en el programa del taller de llengua i cultura.
8. Servir de referent continuat durant un període de temps que pot variar en funció de cada estudiant. Aquesta tasca es farà en col·laboració amb el tutor de manera complementària al treball de tutoria.

5.6. Mediator intercultural

La tasca d'aquest professional ha de ser de col·laboració i no ha de substituir la tasca del tutor i/o de la resta del professorat. Per tant, les seves tasques sempre han de realitzar-se amb l'ajuda i amb la presència de altres professionals de l'educació.

1. Exercir d'enllaç entre les famílies, l'alumnat nouvingut i la comunitat educativa. La col·laboració d'aquesta figura no ha de comportar necessàriament una ajuda per resoldre conflictes.
2. Facilitar la comunicació inicial entre l'alumnat i el professorat, e el professorat i les famílies:
 - col·laborar en les reunions amb les famílies traduint, inicialment i quan faci falta, les informacions, facilitant la preparació dels continguts de les reunions i ajudant a interpretar les demandes de les famílies.
 - col·laborar amb el tutor o l'equip directiu en la realització de les entrevistes individuals amb l'alumnat i les seves famílies; i amb el tutor amb les tutories individualitzades.
3. Mediar en el procés d'escolarització de població immigrada, especialment en el de les nines magribines, i participar en el seguiment de la seva integració educativa.
4. Promoure que els nins i joves immigrants extracomunitaris desenvolupin estratègies d'adaptació diferents a l'assimilació i al gueto.
5. Reforçar els marcs referencials d'origen dels nins i adults immigrants com a element per garantir l'èxit escolar o formatiu.
6. Apropar l'escola a les famílies i viceversa.
7. Potenciar que l'immigrant conegui els valors i costums de la societat d'acollida, en particular del sistema educatiu i viceversa.

5. 7.Alumnes:

A cada grup classe, i de forma rotatòria(per exemple quinzenalment), és convenient que un company pugui exercir tasques de tutoria individual durant un cert temps. D'aquesta manera, es podrà millorar la situació inicial de l'alumne nouvingut. Aquestes tasques poden consistir a:

1. Acompanyar-lo i ensenyar-li l'escola durant els primers dies.
2. Ajudar-lo dins i fora de l'aula per assegurar que interpreta bé les primeres consignes.
3. Resoldre dubtes sobre els treballs escolars i/o altres aspectes.
4. Ajudar-lo a jugar i participar a l'hora del pati.
5. Afavorir la participació del nou alumne a les diferents activitats del centre (sortides, concursos, exposicions...)
6. Com a mesura excepcional aquells alumnes que coneguin la llengua del nouvingut/da col·laboraran com a “traductors” en aquelles situacions que ajudin a la seva incorporació al centre.
7. Demostrar interès i curiositat per conèixer la cultura dels nous alumnes i donar a conèixer la nostra llengua i cultura.

5.8. Personal no docent.

1. Conèixer les directrius del Pla d'acolliment lingüístic i cultural i contribuir a la seva pràctica.

6. TRACTAMENT METOLÒGIC ESPECÍFIC DE LES LLENGÜES DEL CURRÍCULUM

Atenent la legislació vigent la llengua de comunicació, relació i aprenentatge és la catalana, com mitjà per assolir els objectius didàctics i pedagògics establerts al Projecte lingüístic de centre.

Qualsevol mesura acadèmica que es proposi per a l'acolliment dels alumnes nouvinguts d'altres llengües i cultures ha de planificar el tractament de les llengües a dins l'aula i en l'àmbit general del centre.

S'aplicaran criteris diferents segons quina sigui la llengua familiar de l'alumnat i el coneixement que tenguin de les llengües curriculars.

Quan l'alumne és desconexor del català, del castellà i de l'idioma estranger del currículum, s'ha de considerar la mesura de no introduir més de dues llengües a l'hora. Caldrà començar per la primera llengua de l'escola, el català, a fi de potenciar la llengua d'aprenentatge i comunicació escolar, sovint la més desfavorida a l'entorn social de l'alumne.

La llengua castellana, la segona de l'escola, s'introduirà quan s'hagi assolit el nivell llindar en català. S'ha de tenir present que si l'alumne que desconex la llengua castellana viu, generalment, en un entorn castellanoparlant anirà aprenent aquesta llengua per l'ús, encara que de forma no sistemàtica, cosa que n'afavorirà la introducció en el seu moment. Si l'entorn de l'alumne és catalanoparlant, arribarà més ràpidament al nivell llindar en aquesta llengua i es podrà accelerar la introducció de la llengua castellana.

Pel que fa a la llengua estrangera curricular no s'haurà d'actuar de la mateixa manera en l'educació primària que en l'educació secundària. Si és diferent de la que ja coneix s'haurà d'ajornar el seu estudi fins que no s'hagi assolit un nivell mínim de comunicació de la llengua catalana i en la castellana posteriorment.

La incidència en el tractament de llengües és tan important perquè la integració i la socialització d'aquests alumnes i dels ciutadans migrats en general passa per l'exercici dels seus drets socials, entre els quals l'aprenentatge i el coneixement de la llengua catalana suposa posseir el canal de comunicació propi del país i de la col·lectivitat.

L'ensenyament de la llengua catalana s'ha de fer amb la finalitat que l'alumnat adquireixi el més ràpidament possible una competència comunicativa entesa com allò que un parlant necessita saber per comunicar-se de manera eficaç en contextos culturalment significatius. Per assolir-la s'hauran de treballar els diferents components en què ha estat, tradicionalment, dividida.

Components de la competència comunicativa	
Competència gramatical o lingüística	Fa referència al domini del codi lingüístic. S'ocupa del nivell fonològic, morfosintàctic, lèxic i semàntic
Competència estratègica	Fa referència a les estratègies de comunicació verbal i no verbal que es poden utilitzar per compensar deficiències provocades per limitacions i insuficiències i afavorir l'efectivitat de la comunicació.
Competència discursiva	Fa referència a l'habilitat per utilitzar els diferents tipus de discursos segons la finalitat comunicativa. S'ocupa de la cohesió de la forma i la coherència en el significat.
Competència sociolingüística	Fa referència a les regles d'ús de la llengua (registres i varietats geogràfiques i culturals). S'ocupa de la situació dels participants, del propòsit i de les normes i convencions de la interacció.
Competència sociocultural	Fa referència al coneixement de tot allò pautat conegut i compartit pels membres d'una mateixa llengua i cultura. Aquesta informació és útil per a la vida quotidiana i per a la comprensió del sistema de valors de la societat que acull i el desenvolupament d'habilitats socials.

Aquests diferents components de la competència comunicativa es poden relacionar amb les quatre grans habilitats lingüístiques a partir de les quals s'organitza el currículum. En el cas de l'alumnat d'incorporació tardana no podem oblidar el treball d'altres habilitats com les interactives (conversar amb un o diversos interlocutors -debats, converses privades, etc.- i intercanviar missatges amb resposta quasi immediata – notes amb resposta immediata, missatges per correu electrònic, etc.-) i les de mediació (interpretar o traduir el sentit d'un missatge per a interlocutors o per a una audiència -interpretacions personals o informals de textos o discursos breus, interpretacions simultànies, etc. - i per a un o per a molts destinataris -resumir el contingut d'un text escrit en una altra llengua, traduccions literals o lliures, etc.-)

		Oral	Escrit
Habilitats	Receptives	Escoltar	Llegir
	Productives	Parlar	Escriure
	Interactives	Conversar amb un o diversos interlocutors	Intercanviar missatges
	Mediació	Interpretar o traduir	

L'assoliment de la competència comunicativa haurà de permetre a l'alumnat nouvingut, d'una banda relacionar-se amb el seu entorn més immediat, escolar i social. D'altra banda, li ha de permetre, a curt termini, incorporar-se a una aula ordinària, i, a més llarg termini, continuar el procés d'escolarització o incorporar-se al món laboral amb el màxim de possibilitats.

L'enfocament metodològic per tant, ha de ser comunicatiu. S'ha de partir de les necessitats, interessos o motivacions de l'alumnat i utilitzar de forma constant exercicis reals o versemblants de comunicació d'una manera el més interdisciplinària possible. Aquestes necessitats, interessos i motivacions fan referència a tres àmbits: educatius, lúdic i social. A l'hora de programar les classes i d'adaptar els materials que hi ha en el mercat de L2 tan per a primària com per a secundària, hem de treballar aquest àmbit i determinar els objectius comunicatius adequats a les necessitats dels alumnes. Les activitats han d'estar enfocades a l'adquisició de les funcions (saludar, preguntar...) i estructures lingüístiques (Hola!, què noms?...) més elementals i el vocabulari bàsic salutacions, lletres de l'alfabet...) Per al disseny de les activitats d'ensenyament-aprenentatge i d'avaluació treballarem a partir del *Nivell llindar per a escolars de 8-14 anys* perquè:

- determina el nivell més baix admès del domini de la llengua.
- Permet resoldre qualsevol situació comunicativa pròpia de la vida quotidiana.
- situa l'alumne a l'entrada d'un procés que li permetrà, en estadis superiors, adquirir progressivament una capacitat de comunicació que el pot dur a un domini de la llengua.
- Parteix de la necessitat dels alumnes:
 - Identificació personal
 - Ensenyament i educació
 - Rutines diàries
 - Estats físics i anímics de la persona
 - Menjar i beure
 - Temps lliure i entreteniments
 - Relacions familiars
 - Habitatge i llocs de residència
 - compres
 - Relacions electives i associatives
 - Serveis públics i privats
 - Viatges i trasllats
 - Actualitat
 - Domini de la llengua
- Fixa un inventari lingüístic i estructural i explicita les situacions comunicatives on què es trobarà, el grau de domini que se li demanarà per a cada activitat lingüística, els conceptes que necessitarà verbalitzar i els actes de parla que haurà de realitzar.
- S'adequa a la nostra realitat multicultural i plurilingüe perquè és un marc vàlid per a tots els estrangers.
- És útil als docents perquè permet planificar unitats de programació, elaborar recursos didàctics i dissenyar eines d'avaluació.

6.1.1 Objectius del nivell llinar

Els objectius incidiran no tant en els aspectes formals de la llengua sinó en l'habilitat de la comprensió oral i lectora i en l'adquisició d'unes estratègies que garanteixin un mínim domini de l'expressió oral.

Comprensió oral	<ul style="list-style-type: none">a) comprendre preguntes que se'ls formulin relacionades amb l'àmbit dels seus interessos o dels seus coneixements.b) Comprendre avisos, advertiments, ordres i consells adreçats a ells en particular o a un conjunt de persones.c) Comprendre explicacions, indicacions i instruccions, especialment les que es deriven de la seva activitat escolar.d) Comprendre contes adequats a la seva edat.
Expressió oral	<ul style="list-style-type: none">a) Demanar i donar informació sobre un mateix i sobre el seu entorn (familiar, local, social i escolar).b) Expressar sentiments i estats d'ànim.c) Descriure persones, objectes i llocs.d) Narrar experiències viscudes.e) Transmetre informació rebuda a través d'altres persones o d'altre canals (escrits, gràfics, audiovisuals) i explicar les idees principals dels missatges escoltats.f) Expressar raonaments senzills.g) Formular peticions, demanar ajut i expressar necessitats, desitjos o voluntat de fer alguna cosa.h) Participar en diàlegs propis de la vida quotidiana (demanar indicacions, comprar, saludar, felicitar-se, demanar consell).i) Llegir textos senzills en veu alta, amb adequació de pronúncia, dicció i ritme.j) Participar en diàlegs, debats, etc., respectant el torn de paraula i escoltant la persona que hi intervé.
Comprensió escrita	<ul style="list-style-type: none">a) Conèixer l'alfabet llatí i la correspondència entre els sons i les grafies de la llengua catalana.b) Comprendre el sentit global de textos senzill i adequats al seu nivell.c) Identificar les idees principals d'un text.d) Extreure informació específica a partir de textos.e) Ser capaços de comprendre diversos tipus de text adequats a la seva edat (textos didàctic; anuncis, avisos i rètols, revistes il·lustrades, contes i còmics; correspondència personal; impresos senzills; notícies breus de premsa).f) Iniciar-se en l'us i maneig dels diccionaris de llengua catalana i bilingües.
Expressió escrita	<ul style="list-style-type: none">a) Aplicar en els seus escrits les normes ortogràfiques bàsiques, com també les normes de puntuació i d'utilització de majúscules.b) Aplicar en els seus escrits les normes bàsiques de concordança gramatical: gènere, nombre i conjugació de temps verbals senzills.c) Resumir o esquematitzar textos senzills.d) Dur l'agenda de la seva activitat escolar i extraescolar (horaris, adreces, telèfons, activitats...).e) Expressar per escrit, en forma de dietari, de resum o de correspondència, experiències relacionades amb la seva activitat quotidiana o lectiva.f) Omplir impresos (d'inscripció a un club, a una biblioteca...)g) Mantenir correspondència amb amics (cartes o postals)

6.1.2. Centres d'interès del nivell lllindar

Identificació personal <ul style="list-style-type: none">- Identificació personal: nom, edat, lloc de naixement, adreça, telèfon, sexe, lloc de procedència...- Característiques físiques: estatura, color d'ulls, color de cabells...- temperament: caràcter personal, conducta, emocions	Compres <ul style="list-style-type: none">- Activitats comercials: pagar, comprar, vendre- Tipus d'establiment: botiga, centre comercial...<ul style="list-style-type: none">- quantitat, equivalències...- monedes: canvi i valor
Ensenyament i educació <ul style="list-style-type: none">- institució docent: espai físic del centre, dependències del centre i serveis...-persones i càrrecs: conserges, cap d'estudis, director, orientador, delegats, tutor- organització del curs escolar: calendari, horari, matèries, qualificacions, vacances...- organització de l'aula: mobiliari, eines de classe, normes internes de l'aula...	Relacions efectives i associatives <ul style="list-style-type: none">- tipus de relacions afectives que mantenen en el seu entorn: amics coneguts...-habilitats socials: iniciar una conversació, saludar i acomiadar-se, estar en societat...- correspondència- entitats associatives
Rutines diàries <ul style="list-style-type: none">- la casa- animals domèstics- roba i calçat	Condicions atmosfèriques <ul style="list-style-type: none">- el temps- el clima del lloc on viuen
Estats físics i anímics de la persona <ul style="list-style-type: none">- el cos i el seu moviment- sensacions i percepcions-estats anímics- malalties i accidents-assistència sanitària	Serveis públics i privats <ul style="list-style-type: none">- administració pública: documents, certificats, instàncies...-serveis públics: correus, bancs, caixes...- serveis d'emergència: hospital, policies, bombers...- transport públic: bus, tren, taxi...-serveis d'averies
Menjar i beure <ul style="list-style-type: none">- menjars i begudes: dietes, diversitat- preparació i receptes: fer un menú equilibrat- establiments per menjar i beure: bars, restaurants...	Cultures <ul style="list-style-type: none">- geografia:països i nacionalitats- costums més importants
Temps lliure i entreteniments <ul style="list-style-type: none">- aficions: música, lectura, esports, jocs...- televisió, ràdio i cinemafestes populars i espectacles	Actualitat <ul style="list-style-type: none">- ràdio, televisió i premsa escrita-societat: política, esdeveniments culturals...
Relacions familiars <ul style="list-style-type: none">- membres de la família: parentius- feines i ocupacions	Domini de la llengua <ul style="list-style-type: none">- vocabulari relacionat amb l'estudi de la llengua- diccionari- signes de puntuació
Habitatges i llocs de residència <ul style="list-style-type: none">- situació del lloc on viuen: poble, ciutat, barri...-tipus d'habitatge - mobiliari-objectes i equipament domèstic-entorn social: centres comercials, públics-Entorn físic: paisatge, animals, plantes	

6.1.3 Funcions lingüístiques del nivell llinar.

- Presentar-se, informar sobre el lloc d'origen.
- Saludar.
- Demanar i dir l'adreça i el número de telèfon.
- Demanar com s'escriu una paraula.
- Demanar i donar informació sobre membres de la família.
- Demanar i donar informació sobre activitats i ocupacions.
- Descriure persones.
- Demanar i donar informació sobre dies, dates i horaris.
- Parlar de rutines i activitats quotidianes.
- Descriure en habitatge.
- Descriure animals i objectes domèstics.
- Expressar possessió.
- Expressar gusts i preferències.
- Expressar opinions i punts de vista.
- Descriure un lloc.
- Demanar informació per arribar a un lloc.
- Demanar informació sobre un servei públic.
- Demanar i descriure eines, objectes i aparells.
- Mantenir una conversa en establiments comercials i demanar i dir el preu.
- Demanar i donar informació sobre costums, hàbits, maneres de ser de diferents països.
- Fer propostes i suggeriments, convidar i acceptar o rebutjar una proposta o invitació.
- Expressar desitjos.
- Demanar excuses i disculpes.
- Demanar i donar consells.
- Expressar sorpresa o incredulitat.
- Demanar i donar informació sobre fets actuals o recents.
- Demanar i donar informació sobre fets passats.
- Expressar prediccions i plans per al futur.
- Demanar i donar instruccions, permisos i ajuda.
- Interessar-se i expressar l'estat anímic d'algú.

Perquè les activitats siguin comunicatives i compleixin el seu objectiu: dotar els alumnes d'una competència comunicativa en català que els permeti expressar-se en qualsevol de les situacions que posen presentar-se'ls en els seus àmbits habituals, aquestes han de fer participar activament l'alumne, és a dir, convertir-lo en protagonista i no en un pur espectador. El professor ha d'usar el llenguatge com a regulador de l'acció i no com una simple pràctica d'estructures lingüístiques.

L'adaptació o elaboració d'activitats parteix dels pressupòsits següents:

- han d'estar relacionades amb els interessos de l'alumne: el joc, la creativitat, la curiositat, etc. i amb les necessitats de comunicació de la vida quotidiana. Si l'alumne troba divertides i interessants les activitats es pot sentir motivat a parlar.
- Han de tenir una intenció comunicativa, és a dir posar l'alumne en situació de coses creant la seva pròpia llengua per mitjà de provatures i errades.
- Han de basar-se en unes normes perquè l'alumne sàpiga com ha d'actuar i així les accions, els enunciats i les paraules s'aniran definint i complementant per la seva significació global.

- S'ha de preveure que l'alumne hagi de prendre decisions que el facin usar la llengua de manera significativa. Se cercarà per tant, un motiu, una excusa o raó, per implicar l'alumne en la descodificació de missatges, i en el contrast i la recerca de la informació. Estendrà present que en l'activitat hi hagi buits d'informació i un interlocutor que permeti contrastar la informació.

Algunes de les activitats que es poden dur a la pràctica perquè l'alumnat nouvingut pugui trobar un sentit constructiu i personal en les propostes didàctiques són les següents:

Llengua
<p>A partir d'una imatge</p> <ul style="list-style-type: none"> - verbalitzar el vocabulari i copiar-lo. - Escriure-hi els noms. - Proposar una frase model i canviar paraules mentre la frase continuï tenint sentit. Podem canviar el subjecte, el verb, els complements... - a partir d'una frase curta, ampliar-la i afegir-hi més complements. - Inventar-se frases i textos curts. - inici de lectures curtes que facin referència a la imatge.
<p>A partir d'un gràfic</p> <ul style="list-style-type: none"> - donar un model i omplir-ne un d'igual amb els buits de les paraules que pensam que poden ser més importants. - Omplir, davant un model, els buits de les paraules clau sobre els conceptes bàsics.
<p>A partir d'un text</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lectura en veu alta per part del professor o dels diferents alumnes. - Comprensió del text amb preguntes obertes i tancades. - Subratllar paraules ja conegudes o desconegudes. - cercar paraules que comencin per una determinada lletra.
<p>En un dictat</p> <ul style="list-style-type: none"> -establir o pactar un senyal perquè escriguin la paraula que diguem en el moment de fer la indicació. Així mentre els altres escriuen el text que els dictam o prenen apunts, ells escriuran un llistat de paraules que ens semblin de més interès. - preparar una fitxa on hi hagi el dictat escrit que ompliran amb les paraules que pronunciem en el moment de fer-los el senyal.

Coneixement del medi social i natural

Alumnes escolaritzats anteriorment i que són capaços de llegir i escriure

- potenciar la seva participació en les activitats de grup, realitzant treball en petits grups (aprenentatge cooperatiu).
- Reforçar el treball que se li proposi amb un suport visual, gràfic que l'ajudarà a participar més directament en la dinàmica de l'aula.
- Adaptar els textos escrits amb un llenguatge més senzill (frases curtes i entenedores).
- Copiar un resum, un esquema, un mapa conceptual.
- Realitzar activitats amb suport visual: còpia d'imatges que s'hagin de completar, mapes relacionar dibuix i elements...
- Realitzar els exercicis del llibre més gràfics.
- Modificar algun exercici adaptant-lo al que realment pot fer.
- Proposar exercicis més oberts i evitar preguntes tancades.

Alumnes amb una escolarització irregular

- Plantejar les explicacions amb el suport visual i gestual (major expressivitat, entonació...) per tal que l'alumne pugui anar interioritzant la dinàmica general de l'aula.
- Potenciar l'observació, experimentació i fer-lo partícep.
- Procurar la realització dels treballs en grup.
- Adaptar activitats de treball individual semblants i relacionades amb el mateix tema dels seus companys. Algunes activitats podrien ser:
 - dibuixar, pintar i posar noms,
 - retallar, ordenar i classificar,
 - completar espais,
 - pintar mapes i situar noms,
 - còpia de paraules relacionades amb el tema,
 - escriure frases del tema
 - còpia de textos curts i senzills.

Matemàtiques

Alumnes que poden seguir els continguts del nivell

-Proporcionar un suport per treballar el vocabulari propi de l'àrea i d'altres expressions que cal contextualitzar.

- Fer verbalitzar les operacions i els procediments que es realitzin.

- Dir quins seran els objectius que s'avaluaran.

- Proposar exercicis a diferent nivell però que treballin el mateix objectiu. Això, permet que els alumnes puguin realitzar el mateix currículum i se sentin més vinculats i implicats en les classe.

D'aquesta manera, tots els alumnes podran treballar i progressar segons les seves possibilitats i necessitats.

Alumnes que no poden seguir els continguts del nivell

- Organitzar un material que faciliti el treball al professorat.

- Sol preocupar més el nivell de numeració i operacions que la resta de blocs i continguts de l'àrea. S'hauria de tenir en compte:

- Treballar aspectes de lògica i raonament.

- Treballar la situació en l'espai, direccionalitat i geometria. Podem utilitzar recursos com confecció de plànols, dibuixar sanefes, recorreguts, reconeixement i reproducció de formes i figures.

- No s'han de descuidar aspectes com la mesura que els seran funcionals i útils: rellotge, monedes, pes, volum, longitud...

- Facilitar la comprensió dels enunciats dels problemes.

- Algunes formes organitzatives d'aula ens poden facilitar la mostra tasca:

- Realitzar treballs en petit grup o parelles.
- Promoure l'autocorrecció
- Disposar de carpetes, fitxers, quaderns amb exercicis graduats i seqüenciats.
- Tenir elaborats plans de treball amb itineraris de diferent nivell i dificultat
- Utilitzar els recursos informàtics.
- Procurar un suport visual.
- Potenciar l'aspecte manipulatiu i de jocs matemàtics.
- Disposar de llibres de diferents editorials i de cursos anteriors que treballin el mateix contingut però amb menor dificultat

Dins aquest discurs no podem deixar de banda les actuacions i les actituds que faciliten els procés d'aprenentatge del nouvingut i dels companys de classe.

Nouvingut

- No desconnectar quan es parla en català i només posar atenció al que es diu en la seva llengua.
- No traduir mentalment tot el que va entenent.
- No pretendre des de el primer moment comprendre-ho tot i acceptar que la comprensió parcial dels discursos és imprescindible en el procés d'aprenentatge.
- Valorar positivament l'ús d'estratègies per part dels companys per ajudar-lo a entendre els missatges.
- Demanar amb naturalitat què vol saber i què no ha entès.
- Captar intencionalitats comunicatives que es poden deduir pel context, els gestos, l'entonació...
- No mantenir-se al marge del grup, des del primer dia, pel fet de no parlar la mateixa llengua que els companys de classe i no considerar un menyspreu el fet que parlin normalment la mateixa llengua amb ell que sense ell.

Companys de classe

- No usar una llengua amb els companys i una altra en dirigir-se al nouvingut.
- No traduir sistemàticament al nou company tots els missatges que reben, per si aquest no els entén.
- Articular més clarament i recórrer al lèxic i a les construccions més fàcils o més properes a la llengua del nou company.
- Facilitar la comprensió adequant la velocitat i acompanyant amb gestos el que es diu.
- Repetir les dades i informacions específiques que puguin ser més interessants.
- Fer explícits els sobreentesos que manegen habitualment els companys entre ells.
- Incorporar i integrar el nou company als jocs, activitats i altres passatemps des del primer moment, per facilitar el seu procés d'integració i d'aprenentatge de la llengua.

Tot el professorat també haurà d'estar implicat en una educació integral que ajudi a l'adquisició de l'aprenentatge de la llengua per tant, haurà de ser el model de referència en l'ús de la llengua i adaptar progressivament el llenguatge de l'aula (instruccions, preguntes, descripcions...) al nivell de comprensió i producció dels alumnes. En un primer moment el discurs es caracteritzarà per utilitzar frases simples, procurar assegurar la comprensió de les demandes més vitals i ajudar a interpretar missatges. Més envant, quan tenguí fluïdesa serà necessari orientar i corregir la seva expressió utilitzant estratègies com: utilitzar frases més complexes, proposar la repetició d'una paraula o expressió, iniciar la resposta, proposar respostes tancades, utilitzar elements expressius no verbals, preguntar si està segur del que ha dit, repetir preguntes que suposin l'ús d'una estructura que no domina i fer-lo veure de quina manera la pot millorar, no acceptar frases incorrecte...

El treball adequat de les habilitats lingüístiques facilitarà a l'alumne la socialització i la integració en l'entorn més pròxim (l'aula del grup classe i el centre? Però també li facilitarà l'aprenentatge dels continguts d'altres àrees. D'aquesta manera, podrà usar la llengua per resoldre amb fluïdesa les situacions comunicatives habituals en la seva vida.

S'utilitzaran textos escolars i de l'entorn contes, cançons, descripcions, cartes, fulletons publicitaris... Cada tipus de text requereix uns aprenentatges específics de manera que s'haurà d'ajudar a formular hipòtesis sobre el contingut i la funció del text (estructura formal: disposició tipografia, títols, paràgrafs, fotografies, gràfics...). S'utilitzaran tant en la comprensió com en la producció. La lectura de relats serà molt útil per a l'adquisició de coneixements d'altres cultures i de continguts lingüístics i literaris.

Tots aquests aspectes s'han de tenir en consideració a l'hora de subministrar claus de comunicació a un aprenent de la nostra llengua, sobretot si es tracta d'aprenents que procedeixen de llengües i cultures llunyanes a la nostra. En tot acte comunicatiu, i concretament en l'àmbit de les convencions socials, els aprenents han de saber discriminar l'ús de fórmules pròpies de comunicació no verbal de la cultura dels parlants (donar la mà, fer una besada de salutació o de comiat, cedir el pas, donar una indicació...) que acompanyen o substitueixen la comunicació verbal.

Mentre s'esperen els resultats de les classes intensives, la comunicació es farà a través de les mirades i els gests. Per tant, treballarem l'expressió no verbal tenint en compte els recursos extralingüístics: el sentit dels gests i de les paraules, l'expressió de la cara, la postura, a proximitat dels interlocutors, alguns sons inarticulats, uns determinats xiulets... que no són universals sinó a vegades culturals. El dibuix i la música poden proporcionar activitats comunes que afavoriran els primers intercanvis.

És important fer de l'oralitat l'element central de tot el procés d'aprenentatge de la llengua. El treball en grups reduïts i la interacció entre companys ha de fer possible aquest èmfasi en les destreses orals. Pel que fa a la comprensió oral, l'alumnat l'haurà de desenvolupar tant en la relació al català estàndard com al català dialectal propi del seu entorn.

Cal, però, tenir en compte que en l'aprenentatge de segones llengües la comprensió és anterior a l'expressió, de fet aquest alumnat entendreà, és del que serà capaç de produir. El bagatge lingüístic intern adquirit en la primera llengua permet que abans de disposar d'un repertori necessari per expressar-se es compregui el missatge dels altres. Perquè tot això sigui possible el llenguatge del parlant ha d'estar contextualitzat, s'ha de donar en situacions comunicatives clares, amb missatges entenedors i fins i tot repetitius. Es tracta per tant, de posar en situació allò que saben, la seva disposició per aprendre i la seva capacitat de resoldre problemes de comunicació en una situació determinada.

6. 2. EL TREBALL PER TASQUES, ENA EINA PER APRENDRE LLENGUA

La pràctica de tot el que hem dit fins ara es basarà en l'enfocament per tasques: proposta de producció global, oral i/o escrita, que presenta una intenció comunicativa.

L'enfocament per tasques es caracteritza pel següent :

- Té com a finalitat la interpretació i la producció de textos orals i escrits, basant-se en els coneixements previs dels alumnes i en la millora de les produccions.
- Requereix que l'alumne sigui actiu, participatiu i que prengui la iniciativa i les decisions; i que professorat organitzi, assessori, doni suport i dirigeixi.
- Ofereix oportunitats de realitzar un aprenentatge a partir del seu nivell actual de domini de la llengua i amb el seu estil personal.

- Potencia el foment de l'autonomia de l'aprenent i l'ús d'estratègies de comunicació i aprenentatge.

Les unitat didàctiques que es treballin per resoldre situacions reals de comunicació reals de comunicació ha de tenir com a finalitat el desenvolupament d'una tasca (mantenir una determinada activitat comunicativa oral i/o escrita) basada en un tema. Previ al desenvolupament del tema triat, s'exposaran els objectius comunicatius, els exponents lingüístics, les habilitats lingüístiques, el tipus d'interacció, la temporització i el desenvolupament dels diferents tipus d'activitats que hauran d'aparèixer seqüenciades (una activitat preparara la següent). En les activitats de presentació el professor introduirà el vocabulari i les estructures noves de la manera més entenedora possible; en les possibilitadores els alumnes hauran de memoritzar noves formes i continguts lingüístics, i en les comunicatives els alumnes posaran a prova els recursos lingüístics que hauran après en les activitats anteriors.

A partir del tema (ex.: les condicions atmosfèriques), que pot coincidir o no amb els que apareixen en el Nivell lllindar per a escolars de 8 a 14 anys, es pensa amb els subtemes que caldria treballar (el temps atmosfèric: els elements atmosfèrics i els instruments de mesura, i el cicle i els estats de l'aigua) i, per arribar a aquesta també es programen diferents subtasques per a cada un dels subtemes (parlar sobre el temps atmosfèric, saber cantar la cançó de la Rosa dels vents i ensenyar-la a qualche company o familiar, i descriure el cicle de l'aigua) que aniran aproximant l'alumne, gradualment, als usos necessaris de la llengua en les activitats pròpies d'altres àrees.

La tasca final serà la que generarà els continguts curriculars de les diferents àrees i conduirà a assolir els objectius. D'aquesta manera, s'aprèn a escriure, a parlar o a discutir a l'aula sobre ciències de la naturalesa, ciències socials... Alhora, en el context d'aprenentatge es planifiquen estratègies procedimentals que es posen en funcionament en l'elaboració de textos orals i escrits i que faciliten la construcció del coneixement. Per tant, s'aprenen paral·lelament continguts de les diferents àrees i els usos lingüístics més adients, els quals es treballaran a través de diferents recursos didàctics: jocs dramàtics, de taula, verbals, de pati, endevinalles, dites, poemes, danses, rondalles, sorpreses, contes, titelles, rutines...

La seqüenciació i l'articulació de les activitats en relació als continguts, i l'avaluació es dissenyaran segons la tasca final. Així, l'avenç a través de la competència comunicativa s'assegurarà mitjançant la superació en la realització de la tasca final que serà integradora de tots els components dels curri culum.

Aquesta manera d'atendre l'alumnat, dins l'aula ordinària o fora, amb una programació adaptada que es caracteritza principalment per l'anàlisi de les formes lingüístiques necessàries en relació amb les funcions comunicatives que es considerin prioritàries i més freqüents segons l'edat de l'alumne pot permetre que l'alumne tingui més seguretat, potencii el seu sentiment d'auto estima i participi en un projecte comú de classe a través del diàleg que li facilitarà expressar idees, contrastar-les i modificar-les i així conèixer la temàtica de les àrees implicades.

Es tractarà per tant, que els alumnes parlin, escoltin, llegeixin i escriguin, no només per desenvolupar les habilitats cognitivolingüístiques que si bé són transversals. Es concreten de manera diferenciada en cadascuna de les àrees curriculars.

Tot el que hem exposat fins ara, podrà tenir èxit si el centre és conscient que l'ús de la llengua és indispensable per a l'aprenentatge de totes les àrees i que totes les àrees col·laboren en la utilització correcta de la llengua.

Les necessitats d'aquests alumnes fan, però que la lectura i l'escriptura s'hagin d'aprendre de forma paral·lela a l'adquisició de la llengua oral. El treball de lectoescriptura que es faci s'ha de basar en el que prèviament s'ha tractat oralment. L'aproximació a la llengua escrita s'ha de fer començant per les unitats significatives (frases) per adreçar-se després a les unitats més petites (paraules, síl·labes, grafies). També és molt important tenir en compte que, en el cas d'alumnes que no coneixen o que coneixen poc l'alfabet llatí, s'ha de treballar el grafisme de les lletres, i que s'han de tenir presents les característiques de les llengües d'origen. Tal volta aquesta mecànica s'haurà de fer amb un material a part.

7.AVALUACIÓ

7.1. QUÈ I COM AVALUAR?

Inicialment es farà una avaluació inicial per saber el nivell actual de competències en les àrees instrumentals i així poder planificar l'itinerari escolar de cada alumne nouvingut. A partir d'aquesta avaluació inicial en l'àrea de llengua detectarem el que sap i el que no respecte a les habilitats lingüístiques.

Expressió i comprensió oral

- Només entén la seva llengua.
- Comprèn el francès
- Comprèn anglès.
- Comprèn les expressions més usuals en català.
- Comprèn les expressions més usuals en castellà.
- Comprèn les informacions bàsiques de l'escola.
- Comprèn explicacions breus, individualitzades, referides a continguts.
- Comprèn el sentit general de les explicacions col·lectives.
- Només s'expressa en la seva llengua.
- S'expressa en francès.
- S'expressa en anglès.
- Es comunica mínimament amb els companys autòctons.
- Es fa entendre amb paraules soltes.
- S'expressa utilitzant noms i verbs sense concordances ni nexes.
- Ha assolit un nivell bàsic en les seves habilitats comunicatives i expressives en català.
- Ha assolit un nivell bàsic en les seves habilitats comunicatives i expressives en castellà.

Expressió i comprensió escrita

- No sap llegir en cap llengua.
- No sap escriure en cap llengua.
- No té un mínim control de la motricitat fina per la preescriptura.
- Sap llegir en un alfabet diferent al nostre.
- Sap escriure en un alfabet diferent al nostre.
- No domina la direccionalitat esquerra – dreta
- Té algunes nocions del nostre alfabet (pot copiar un text) però no pot llegir ni escriure.
- Coneix el nostre alfabet però llegeix només de manera mecànica, amb abundant errors sense comprensió.
- Coneix el nostre alfabet (pot fer la transcripció grafia/so) però només entén textos en llengües estrangeres.
- Pot llegir i pot comprendre textos senzills en català.
- Pot escriure al dictat i comprendre textos senzills en català.
- Pot llegir i pot comprendre textos senzills en castellà
- Pot redactar textos senzills en català i castellà

L'avaluació basada en l'enfocament per tasques, tindrà en compte el que l'alumne sap fer incloent els procediments i les actituds.

El grau de domini en relació amb les habilitats lingüístiques que demanarem als aprenents per determinar si han assolit o no aquest nivell, l'establirà la comprovació de si han estat capaços de

comunicar efectivament allò que volien comunicar i d'entendre el que els és rellevant de la informació que els arriba. De tota manera, tndrem molt en compte els coneixements previs dels alumnes conforme al seu progrés en l'aprenentatge ja que els alumnes provenen de diferents llengües i cultures i diferents nivells d'alfabetització i escolarització. Assenyalarem els avenços quan es produeixin perquè la resta de companys puguin apreciar-los i perquè l'interessat sàpiga el que fa bé, també valorarem de forma positiva l'error perquè ens ajudarà a controlar l'aprenentatge. No podem oblidar l'observació del procés de socialització: hàbits d'ordre i de normes, de convivència i relació i de treball a l'aula, i així mateix la participació en la dinàmica de la classe.

Amb el temps i segons la maduració lingüística de cada alumne, els recursos lingüístics que s'usaran hauran de ser amb un determinat nivell de destresa, correcció i adequació (una pronunciació incorrecta, un mal d'ús d'unes formes verbals o d'uns connectors, o la tria errònia d'una paraula poden distorsionar el significat d'un missatge fins al punt de fer-lo incompreensible o de permetre interpretacions equívokes). És adir, una comunicació verbal efectiva no pot estar assegurada sense un domini raonable de les regles gramaticals, del lèxic o del sistema fonològic que conformen els sistema lingüístic de la llengua que s'està aprenent.

D'aquesta manera, l'alumne ha de demostrar si és un usuari independent de la llengua, encara que sigui en un primer edil.

Realitzar una feina adequada a les seves possibilitats els dóna més seguretat i potencia el seu sentiment d'autoestima. S'adonen que si fan la tasca es reconeix el seu esforç i es valora la seva capacitat real en relació als objectius que es van fixant en el currículum adaptat. A mesura que troben gust al treball interioritzen que poden aprendre coses noves i que aquesta actitud positiva els permet participar cada vegada més en les activitats que treballen la resta de companys a les diferents àrees.

Els criteris d'avaluació seran els següents:

Expressió escrita		<p>Adequació. Avaluarem si el registre és adequat a la situació comunicativa i si la informació està ben disposada a l'espai, segons el tipus de text.</p> <p>Coherència. Avaluarem si el contingut és adient a la situació comunicativa i està organitzat correctament.</p> <p>Cohesió. Avaluarem si les idees i les frases estan ben relacionades i si els mecanismes de cohesió estan ben emprats: partícules d'enllaç, la correlació de temps verbals, substitució lèxica i pronominal, concordances i signes de puntuació.</p> <p>Correcció. Avaluarem si el discurs és correcte pel que fa a l'ortografia, al lèxic i a la morfosintaxi.</p>
Expressió oral	Parla	<p>Adequació. Avaluarem si la formalitat i la disposició del discurs són adequades a la situació comunicativa.</p> <p>Coherència. Avaluarem si la informació s'entén i el discurs té una estructura lògica.</p> <p>Cohesió. Avaluarem si les idees i les frases estan ben relacionades i si els mecanismes de cohesió estan ben emprats: partícules d'enllaç, la correlació de temps verbals, concordances, substitució lèxica i pronominal.</p> <p>Correcció. Avaluarem si el discurs és correcte pel que fa a la fonètica, al lèxic i a la morfosintaxi</p>
	Lectura	<p>Adequació. Avaluarem la velocitat i l'entonació.</p> <p>Correcció. Avaluarem la pronunciació, la inclusió, l'omissió i la repetició de sons i paraules</p>

8. MATERIALS DIDÀCTICS

Els materials han de ser de diferent tipus per a l'ensenyament de la llengua en un enfocament comunicatiu. Són vàlids perquè ofereixen uns avantatges: inclouen diàlegs dissenyats per il·lustrar objectius comunicatius, mostren la llengua en ús, proposen activitats per treballar les quatre habilitats, inclouen qüestions sociolingüístiques i culturals, i disposen de recursos com fotografies, dibuixos, documents reals...

- Per ser consultats: llibres de text d'editorials diverses i obres de caràcter científic o divulgatiu.
- Per ser llegits: una selecció d'obres literàries i de còmics o altres textos com fullets publicitaris, murals, mapes, treballs dels alumnes, revistes, premsa, catàlegs..., adequats a l'edat i als interessos dels alumnes.
- Per treballar específicament l'àrea de llengua s'ha de comptar amb cassetts, vídeos, CD_ROM, jocs didàctics... per les activitats de comprensió i expressió orals.
- No podem oblidar que també s'ha d'elaborar material segons les necessitats de cada moment i que s'ha d'aprofitar tot el que hi ha recollit a través de cursos i seminaris de formació als diferents CPR.

PLA D'ACOLLIMENT LINGÜÍSTIC I CULTURAL

IES ALBUHAIRA
Curs 2002-2003